

Mens en Muziek 2019: Onderzoek, fenomenologie en empathie in muziek

Programma "DE WERELD KLINKT"

Tijd:	Zaterdag 19/10	Zondag 20/10	Maandag 21/10
8.45 – 9.30		muzikale ontmoeting	muzikale ontmoeting
9.40 – 11.00		Werkgroepsessie B	Werkgroepsessie D
11.00 – 11.30		pauze	pauze
11.30 – 12.45		Lezing : <i>Marcel van Os</i> muziek en pedagogie	Lezing : <i>Odulf Damen</i> muziekfenomenologisch onderzoek in groepen
		Vanaf 12:30 u. ontvangst met soep en brood inschrijving en informatie	lunch - broodmaaltijd
13:00 – 14:00		lunch - broodmaaltijd	
14.00 – 15.30	CONFERENTIEOPENING - muzikale ontmoeting - inleiding en bijdragen over het thema	Korte presentaties Vrije Initiatieven	- Presentatie uit de werkgroepen
15.30 – 16.00	pauze	pauze	afsluiting van de conferentie
16.00 – 17.45	Werkgroepsessie A	Werkgroepsessie C	
18.00 – 19:30	warme avondmaaltijd	warme avondmaaltijd	
19.30 – 21.00	Concertavond	Concertavond	

Workshops voor muziektherapeuten, muziekpedagogen, leerkrachten, kleuterleiders, zangers, muziekstudenten, instrumentalisten, kortom: muziekliefhebbers!

De kosten voor deze conferentie: € 270,-
Voltijd studenten: € 110,-
inclusief concerten, lunch en avondmaaltijd.
Individuele reductie is in overleg mogelijk.

Onderkomen en ontbijt dient u zelf te organiseren.
Overnachtings-tips vindt u op onze website.
Losse kaarten voor de concerten (à € 10,-) kunnen vooraf gereserveerd worden.
Inschrijving is op basis van binnenkomst aanmelding en betaling,
u kunt zich online inschrijven via onze website,
bij afmelding na 13 september geen restitutie.
Accreditatie is aangevraagd voor 16 punten AM (NVKToag)

Uitgebreide informatie over de conferentie is te vinden op: www.mensenmuziek.nl
Stichting Mens en Muziek, Valkenlaan 14, 1871 AV Schoorl
tel.: 072 509 9458 of Scorlewald: 072 509 9444
email: mail@mensmuziek.nl

Conferentie Mens en Muziek

De wereld klinkt

Onderzoek
Fenomenologie
Empathie
in muziek

19 - 21 oktober 2019
Scorlewald - Schoorl (NH)
www.mensenmuziek.nl

Concerten, Lezingen en Werkgroepen door o.a.:
Michael Deason Barrow, Fenneken Francken, Stephanie en Solco Aurig,
Dick Verbeek, Inez Vermooten en Daniëlle van der Ven, Luc van Kessel,
Cornelia Wiemers, Vincent de Vries, Esther Vis, Odulf Damen, Marcel van Os

Thema: De wereld klinkt! Onderzoek, fenomenologie & empathie in muziek

'De wereld klinkt.' Binnen het werkveld van vrijescholen is deze titel bekend als een publicatie van Elisabeth Lebrecht (1907-2004) waarin zij de wereld van het kleine kind beschrijft en gedachten en suggesties geeft voor het werken met kinderen in de lagere klassen van de (vrije)school.

'De wereld klinkt' ligt ook dicht bij de uitdrukking in het Sanskriet 'NadaBrahma' oftewel 'de wereld is geluid'. Dichter bij de echte betekenis wil het aangeven dat de wereld geschapen is uit klank. Hiermee begeven we ons ook in een 'vage' wereld van aannames en overtuigingen waarin de magische krachten van muziek wordt beschreven. Aan de andere kant is er in de laatste halve eeuw enorm veel onderzoek gedaan naar muziek, zowel fenomenologisch als wetenschappelijk, waarbij de werking van de muziek op de mens nader is bekeken. Hierbij gaat het om hersenonderzoek, onderzoeken naar de werking van de stem en het zingen, de beweging en het ritme.

In de initiatiefgroep van de Mens en Muziek kwamen we op de titel 'De wereld klinkt' vanuit gesprekken waarin onderzoek, fenomenologie en empathie als rode draad terugkeerden. In de essay 'Thuis in muziek: een oefening in menselijkheid' van Alicja Gescinska (de Bezige Bij 2018) gaat ze in gesprek over de vraag 'Word je een beter mens door de muziek?'. Het antwoord hierop van haar en anderen is verrassend omdat het niet zomaar ja of nee is, maar omdat het het beginpunt is van een zoektocht naar het goede en het schone. Daarbij komt het kernbegrip empathie om de hoek kijken. In de oppervlakkige beleving en ervaring van muziek spelen sympathie en antipathie

een grote rol. Maar de wezenlijke rol van muziek ligt daarin, dat de mens erdoorheen empathie kan ontwikkelen. Daarin liggen de aangrijpingspunten waar de muziek in zijn wezen een sociale kunst is. Waar inlevingsvermogen in de ander en het andere wezenlijk is, wil muziek werkelijk haar werk kunnen doen.

Een tweede inspiratiebron voor de initiatiefgroep is het prachtige essay van Gert Biesta, 'Door kunst onderwezen willen worden' (ArtEZ press, 2017). Dit boekje gaat uit van de kunst in zijn geheel, en start vanuit de performancekunst van Joseph Beuys. Hij legt heldere lijnen naar de werking van kunst en het belang van kunst naar het onderwijs en (dus) naar wat het bijdraagt aan mens- en volwassenwording. Hierin heeft ook de muziek een plek. Het belangrijkste gezichtspunt hierin is dat kunst – en dus ook de muziek – haar doel niet buiten zichzelf heeft maar juist in zichzelf, als bijdrage aan menswording. Een inspirerend en enthousiasmerend gezichtspunt.

In de conferentie willen we deze klinkende wereld gaan verkennen. In de lezingen op de conferentie willen we dieper ingaan op deze aspecten die we betrekken op de muziek: onderzoek, fenomenologie en empathie. In de werkgroepen hopen we dat dit ook mede richting gegeven kan worden. De conferentie staat open voor mensen die te maken hebben met het jonge en oudere kind, voor musici, muziekpedagogen, muziektherapeuten en geïnteresseerden van alle richtingen. We hebben er naar gestreefd dat iedereen binnen het aanbod van workshops iets kan vinden dat aansluit bij zijn of haar interesse of werkgebied.

Werkgroepen: Er zijn 4 werkgroepsessies, deze vormen per werkgroep één geheel.

Voor een uitgebreide werkgroepsbeschrijving zie www.mensenmuziek.nl/conferentie

1. Michael Deason Barrow (voertaal Engels): Sing Freedom - Go Deeper into Singing - Uncover and Free Your Voice

Would You Like To:

> Free your Voice so you can sing healthily & expressively?

> Include your Whole Body, Imagination, Soul and Spirit in Singing?

> Improve your Breathing and get those High Notes ringing?

Based on the wealth of Michael's research and experience into singing - he will explore with you how to bring

> Improvisation > Movement and > Voicework into Singing - to sing freely!

2. Fenneken Francken:

Muziek, beweging, zang en spel voor leraren aan de basisschool en het VO.

Muziek, beweging, zang en spel: het levenselement van jonge kinderen. Voor volwassenen de bron van muzikale fantasie en levensvreugde. In het samen doen je vermogen ontwikkelen om te luisteren, open gaan voor het onverwachte en verwonderd raken over de schoonheid van de klankwereld. Spelen, oefeningen, werken met o.a. nieuwe instrumenten (w.o. Bleffert), vanuit de waarneming van kinderen in hun verschillende ontwikkelingsfasen. Fenneken is violist en docent kamermuziek en docent antroposofie & muziekpedagogiek aan de Opleiding docent muziek van Hogeschool Leiden.

3. Klankhout snijden met Dick Verbeeck

Wil je praktisch aan de slag met klank? Volg dan de workshop klankhout snijden!

Werken met mes en hout aan één of twee klankhouten. Luisteren naar de klank van het hout.

Onderzoeken en wetmatigheden begrijpen van vorm en klank, van toonhoogte en toonduur.

Voorwaarden zijn: een onderzoekende houding, voldoende werklust en makkelijk zittende kleding.

Dick Verbeeck (1959) werkt vanuit een jarenlange ervaring als musicus, instrumentenbouwer, muziektherapeut en muziekleraar.

4. Solco en Stephanie Aurig: Aarde en Kosmos in de spiegel van mens en muziek

In deze cursus zullen wij met de stem onderzoek doen. Zingend willen wij de openbare geheimen van ons heptatonisch toonsysteem op verschillende manieren beleven en zo de samenhang ontdekken met de vierledigheid van de mens.

In de ontwikkeling van de mens spelen de planeten een belangrijke rol. Deze relatie zullen wij met bepaalde scala's meer in bewustzijn nemen om zo een mogelijkheid voor een betere aansluiting aan de kosmische krachten te ervaren.

De Zweedse zangeres Valborg Werbeck-Svårdström heeft in samenwerking met Rudolf Steiner een Zangschool ontwikkeld (Schule der Stimmenthüllung) die de basis zal zijn voor het praktische werken met de stem.

5. Inez Vermooten en Danielle van der Ven: Taketina en Zang

Taketina is een uniek modern leerproces waarbij je verschillende ritme's tegelijkertijd in je lichaam kunt beleven d.m.v. stappen, klappen en zingen. Er is geen tijdsbeleving meer, alles is in beweging waardoor je direct in het zijn komt van dit moment. De manier waarop we door dit proces bewegen zegt veel over ons eigen leven. Wat doet dit proces met jou? Wat beleef je? Mensen ervaren vaak een oergevoel, een thuiskomen in zichzelf verankerd in ritme en klank.

6. Vincent de Vries: De kracht van de klank

Samen spelenderwijs onderzoeken, wat klanken met je doen en welke beweging er bij wil komen. Elke klinker en medeklinker heeft een eigen karakter en een eigen -scheppende- kracht en werking. Hoe kunnen we dat objectiveren? Hoe klinken en werken (wereld-)liederen, als deze of gene klank wordt ingezet? Welke werkzame klanken vinden we al in wereldmuziek? Hoe werken ze? Welke gevoelens spelen een rol? Welke muzikale middelen versterken dit en welke harmoniseren? Hoe in te zetten voor (zelf-)hulp? Met humor én diepgang.

7. Luc van Kessel: De mens in beweging in een wereld van klank

Wakkerheid in het bewegen maakt het mogelijk een bewustzijn te ontwikkelen voor de klankruimte waarin we ons begeven, ook als er schijnbaar niets klinkt. We onderzoeken hoe het muzikale element werkt in en door de stromende beweging. Ook kunnen we leren waarnemen: onszelf, de ander, onze eigen beweging, en de dynamiek om ons heen. In het spel –als dat ontstaat– wisselen turbulentie en verstilling elkaar telkens af.

8. Esther Vis en Odulf Damen: EBP, wat moet je ermee?

Anno 2019 wordt van muziektherapeuten verwacht dat zij evidence based practice (EBP) handelen. Maar wat houdt dat nou precies in? EBP is een driedelig model waarin het geschoolde oordeelsvermogen van de therapeut, de waarden van de patiënt en het beste, beschikbare wetenschappelijke bewijs bij elkaar komen. Hoe pas je dit toe en hoe kun je je vakgenoten daarbij betrekken? Spelend en explorerend gaan wij hier in deze werkgroep mee aan de slag; ook aan de hand van eigen casuïstiek, het model positieve gezondheid (Huber 2016) en wetenschappelijke publicaties. Na deze werkgroep weet je precies hoe je EBP op een evenwichtige manier in de praktijk kunt brengen.

9. Cornelia Wiemers: Vier vragen aan één toon

Spelenderwijs de lier (her)ontdekken, bewegen, luisteren, vragend onderzoeken.

De lier in zijn puurheid ervaren, improviseren en gecomponeerde muziek met elkaar laten klinken.

Een ontdekkingsreis op de lier en stroomlier.

Hoe vorm ik een vrije toon? Wat speelt mijn eigen lichaamshouding voor een rol? Hoe bouw ik een relatie op met de luisterruimte in en om me heen? Hoe ziet mijn bijdrage in het samenspel eruit?

Kortom: Vrij worden op de lier !!!! stemming: 432 Hz